

Байда Максим Степанович,

старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії морально-психологічного супроводження службово-бойової діяльності Національної гвардії України науково-дослідного центру службово-бойової діяльності Національної гвардії України Національної академії Національної гвардії України;

Горелишев Станіслав Анатолійович,

старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України науково-дослідного центру службово-бойової діяльності Національної гвардії України Національної академії Національної гвардії України, кандидат технічних наук, доцент

ВИЗНАЧЕННЯ СТРУКТУРИ АВТОМАТИЗОВАНОГО РОБОЧОГО МІСЦЯ ПСИХОЛОГА НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Важливою відмінністю сучасного етапу розвитку українського суспільства є процес його інформатизації. На сьогоднішній день ефективну роботу будь-якої організації неможливо уявити без використання технічних засобів, які направлені на автоматизацію всіх сфер її діяльності.

Основною тенденцією автоматизації управління професійною діяльністю є автоматизація планово-управлінських функцій на базі персональних електронно-обчислювальних машин (ЕОМ), встановлених безпосередньо на робочих місцях фахівців. Ці системи набули широкого поширення в організаційному управлінні під назвою автоматизованих робочих місць (АРМ). Не виключенням є і підрозділи психологічного забезпечення Національної гвардії України (НГУ). Так, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.02.2017 №100 «Про схвалення Концепції розвитку НГУ на період до 2020 року» визначено пріоритетним завданням психологічного забезпечення службово-бойової діяльності (СБД) НГУ впровадження новітніх технологій (комп'ютерна автоматизація) у систему психологічного супроводження СБД НГУ [1]. Важливо відзначити, що використання інформаційних технологій відкриває психологам доступ до нових можливостей: підвищення ефективності роботи за рахунок швидкості обробки даних і отримання результатів тестування; підвищення «чистоти» експерименту за рахунок збільшення точності реєстрації результатів і не допущення помилок обробки вихідних даних; поширення досвіду роботи психологів вищої кваліфікації; систематичне накопичення, зберігання і передача по мережевих каналах великих масивів інформації.

Сучасний етап становлення психологічної служби НГУ характеризується створенням окремих служб та відділень психологічного забезпечення військових частин та підрозділів НГУ, а також розвитком психотренінгового центру НГУ. Це вимагає не тільки автоматизації окремих аспектів діяльності психолога, а й створення спеціальних АРМ професійного призначення, що охоплюють практично всі аспекти діяльності психолога НГУ.

Для реалізації цієї ідеї необхідно створити для кожного рівня управління спеціалізовані АРМ на базі персональних комп'ютерів. На даний момент поняття АРМ усталене ще неостаточне. Під поняттям «АРМ фахівця системи психологічного забезпечення» будемо розуміти сукупність інформаційно-програмно-апаратних ресурсів, що забезпечують обробку даних у реальному масштабі часу і автоматизацію управлінських функцій діяльності фахівців психологічної служби НГУ на всіх її рівнях. При цьому передбачається, що операції по накопиченню, зберіганню і переробці інформації покладаються на обчислювальну техніку, а фахівець виконує частину ручних операцій і операцій, що вимагають творчого підходу.

АРМ психолога є компонентом автоматизованої системи управління (АСУ) психологічної служби НГУ. Передбачається, що АРМ психолога буде працювати як автономно, так і в рамках глобальної комп'ютерної мережі. Однак ефективним режимом роботи АРМ є його функціонування в рамках локальної обчислювальної мережі, коли необхідно розподілити інформаційно-обчислювальні ресурси між декількома користувачами.

Для забезпечення діяльності органів управління системи психологічного забезпечення НГУ АСУ психологічної служби повинна мати трирівневу ієрархічну структуру і включати:

- а) АРМ Головного управління НГУ (оперативний рівень);
- б) АРМ психологічної служби оперативно-територіальних об'єднань НГУ (оперативний та оперативно-тактичний рівні);
- в) АРМ психологічної служби військових частин і підрозділів НГУ (тактичний рівень).

Передбачається наступні типи АРМ фахівця психологічної служби на тактичному рівні (рівень бригада, полк, окремий батальйон НГУ):

- АРМ начальника відділення психологічного забезпечення (начальника служби психологічного забезпечення);
- АРМ старшого офіцера (психолога) відділення психологічного забезпечення;
- АРМ офіцера (психолога) відділення психологічного забезпечення (відповідального виконавця (психолога)).

Відмінною особливістю АРМ оперативного та оперативно-тактичного рівнів, є наявність в складі АРМ програмних засобів для контролю і координації діяльності підлеглих, де вся управлінська діяльність описується як сукупність процесів, кожний з яких має дати початку, кінця і відповідальних виконавців.

Основна функціональна спрямованість АРМ фахівця психологічної служби НГУ має бути наступна:

- професійно-психологічний відбір кандидатів на військову службу;

- професійно-психологічна підготовка військовослужбовців;

- вивчення соціально-психологічного клімату військового колективу;

- психологічний супровід СБД військовослужбовців;

- психологічна допомога (психологічна декомпресія, психологічне консультування, психологічна корекція, психологічна реабілітація та реадптація);

- психопрофілактична робота з особовим складом.

На наш погляд, АРМ психолога НГУ зобов'язано забезпечувати організацію та координацію заходів психологічної роботи, а саме:

- можливість швидкого групування, моніторингу та аналізу психологічної інформації за результатами проведених заходів психологічного забезпечення СБД;

- опрацювання результатів психологічного вивчення особистості, облік психологічної інформації та її прив'язка до однієї особи (карта психологічного супроводу), підрозділу (набір критеріїв);

- зменшення часу, похибки під час обрахунку результатів психологічного вивчення особистості;

- безперервне ведення психологами НГУ електронної документації, створення передумов щодо обміну психологічною інформацією без розкриття її змісту стороннім особам;

- ведення обліку щодо змін (моніторинг) ступеню впливу чинників та факторів, які мають негативний вплив на психоемоційний стан особового складу, соціально-психологічний клімат у військових колективах;

- здійснення швидкого та ефективного аналізу результатів з подальшим поданням раціональних рекомендацій командирам (начальникам), проведення індивідуального консультування;

- здійснення об'єктивного аналізу своєї роботи, звітування перед вищим керівництвом (в межах визначеної періодичності звітування), контроль старшого за посадою психолога за діями підлеглих психологів;

- підрахунок та обґрунтування обсягу навантаження на психологів за напрямом практичної, консультативної роботи з особовим складом та членами їх сімей.

Список використаних джерел

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.02.2017 № 100 «Про схвалення Концепції розвитку НГУ на період до 2020 року». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100-2017-%D1%80>.